



פרשת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שביעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת
חיי שרה
♦♦♦
שנת
תשפ"ד
♦♦♦
גליון 227

"תורה... ורק תורה"

תורה, תורה, ותורה!

וכפי שאמרו חז"ל דברי תורה צריכין תמיד "חיזוק", כמבואר בברכות, ובפרט לעת כזאת, שצריך הרבה מאד זכויות כדי להינצל מחיות הטרף, שמהדרים רח"ל "בהלכה" שעשיו שונא ליעקב.

ולדאבונו שפת הרחוב... שדנים כל הזמן, נכנסו לעזה, לא נכנסו... וכו' וכו', ומדמיינים שבזה תלוי ההצלה... עלינו לחזור ולשגן, ולהחדיר "עמוק בלב", שכל כוחינו, אינו אלא "בקול קול יעקב", ושום דבר אחר אין לו כח, אפי' "כזבוב" מול אויבינו, רק "תורה, תורה, ותורה, ועוד פעם תורה, להרבות בלימוד, ובעיקר להוסיף "בעמלה", שזה הי' אומר רבנו, שכחו גדול ונורא.

וחושבני שהרבה תועלת יהי' אם נשגן לעצמנו כמה פעמים ביום, את המשפט שאמר רבנו, שמילה "אחת" תורה, מצילה אנשים ממות.

צדיק יסוד עולם

בראשית הדברים, רצוני לשתף את הקוראים החשובים שיחי במרגלית יקרה, שזימן הבורא ית"ש לידי "היום", דבר שנוגע לנו בימים אלו.

והוא כאשר בסדר הלימוד של "ישיבה על קברו" לע"נ רבנו, למדו היום במשלי עם ביאור הגר"א, את הפסוק (בפרק י' פסוק כ"ה) "וצדיק יסוד עולם", וכותב ע"ז הגר"א ז"ל וצדיק יסוד עולם, כלומר "אף אחר מיתתו הוא יסוד עולם שמגין על העולם", עכ"ל.

ואמרת בלב, ברוך שנתן לנו "תורת אמת", כשחואים האריך שדברי מרנא שר התורה זצוק"ל שכוחו של מרן החזו"א זצוק"ל שאמר שבעיר התורה ב"ב לא יפלו פצצות, ממשיך עד היום, כדבריו מפורש בדברי הגר"א.

וכמדומה שכל מילה נוספת, היא בכלל המוסיף גורע...

שעות "קשות"

וכפי שראיתי מודעה ברחוב, שאנשים שנמצאים ב"גוב האריות...", מתחננים שיוסיפו בתורה ותפילה, בעיקר בין השעות 5-2 לפנות בוקר, שעות שחסר תורה ותפילה בעולם, ורוב האסונות שקרו בימים האחרונים רח"ל, היו בשעות אלו...

"להוסיף" בלימוד...

ובענין "הוספה" על הלימוד, כדאי להביא דבר מעניין שסיפר ראש ישיבת "ארחות תורה" הגאון הגדול ר' ברוך דב דיסקין שליט"א בהספדו על מרן ראש הישיבה הגרמ"מ אזרחי זצ"ל כמובא בגליון הנפלא "רבד הזהב".

וכך אמר: סיפר לי פעם אחד שהוא קרוב של הגאון הגדול רבי יששכר מאיר זצ"ל, שבבחרותו היה ידוע בתור "המתמיד של פוניבז", כל מי שיודע - מהדור הקודם, כך שמעתי מאבי מורי זצ"ל, וכל מי שלמד בתקופה ההיא בישיבה, ידע שהוא היה "המתמיד של הישיבה".

הוא הגיע מהמלחמה, ובא עם קשיים, גם לא היה בריא, ועוד הרבה קשיים. יום אחד הוא אמר למרן הרב מפוניבז זצ"ל שחסר לו קצת שמחה. אמר לו הרב מפוניבז; כנראה שאתה לא לומד מספיק... אם היית "לומד יותר" לא יכול להיות שיחסר לך שמחה! והוא קיבל את הדברים כמות שהוא, והתאמץ והוסיף עוד לימוד, וב"ה חזרה לו השמחה, ע"כ.

"אימוץ תלמידים"

והנה בימים אלו, הפסיד "כלל ישראל" עוד דמות יקרה, מזכה הרבים גדול, הרה"ג ר' שלו ב"ר חיים מלכה ז"ל, ממקמי "לב לאחים", וידיו רב לו בקיחוב וחיזוק ותמיכה בתלמידים יקרים.

ולתועלת הכלל, נביא מדברים שנשא רבנו, בתחילת היוסדה, של "לב לאחים", ובפרט פרוייקט זה שנקרא "אימוץ תלמידים", וכך אמר במוצש"ק שמיני תשנ"ז [בכינוס באולמי קרויזר בבני ברק].

ידוע לכל אחד ואחד מה שאומרים חז"ל "גדול המחטיאו יותר מן ההורגו". ובאותה מדה ג"כ, הצלת הנפש היא הרבה יותר! ועכ"פ לא פחות מהצלת הגוף. וכל האברכים שעוסקים בענין הזה ללמד לתלמידים זה ענין של "הצלת נפשות", לכן אין צורך להאריך כי כל אחד יודע עד כמה גדול הענין של הצלת נפשות.

יעסוק "בתורה"

עוד ראיתי להביא, מה שזימן ה' לידי מהנכתב בשנת תשע"ה, שהגאון רבי חיים מאיר י. שטיינברג שליט"א מח"ס "משנת חיים", ביקש לשאול את רבנו, על מה שאחז"ל מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים.

ובשלמא חסד, מובן שאמרו "להוסיף" בעשיית חסד, אבל מה נתכוונו לומר "שיעסוק בתורה", הרי בלאו הכי יש "חיוב ללמוד כל רגע", ומה יש להוסיף בשביל להינצל מחבלי משיח.

ואמר רבינו דבודאי שיש חיוב ללמוד כל רגע ורגע, אבל "במציאות אנשים מזלזלים בזה", ומבזבזים את הזמן, ולכן אומר התנא שבכדי לזכות להינצל מחבלי משיח, צריך לראות לא לבזבז את הזמן, ע"כ.

פרשת השבוע - כבוד "הזקן"

כתוב בילקוט שמעוני (יהושע רמז כ"ג) על הפסוק האדם הגדול בענקים... "והארץ שקטה ממלחמה". מלמד שלא שקטה המלחמה מן הכנענים אלא בזכות אברהם שנהגו בו כבוד ואמרו לו "נשיא אלקים אתה בתוכנו". וכן הובא שם לעיל שזכו להישאר בארץ ארבעים ושבע שנים, בזכות זה.

והרי בני חת שכבדו ואמרו נשיא אלקים אתה בתוכנו, מי זה היה? רק עפרון הנשיא של בני חת ולא כל הכנענים ולא האמוריים ולא סיחון ועוג, כל אלה לא אמרו את זה, ובכל זאת הזכות הזו היתה כ"כ גדולה שבשביל זה שקטה הארץ ממלחמה.

"שבע אומות" שמהם היו כאלה שהיו עובדי ע"ז כל הזמן, והחטאים שלהם היה עד כדי כך שהקב"ה אמר "לא תחיה כל נשמה" מפני שהיו אנשים כ"כ גרועים, עד שכל כך נגזר דינם! וכך הם היו כל הזמן לא רק ברגע האחרון, בכל זאת בשביל שאמרו נשיא אלקים אתה בתוכנו. זכו כל האומות! ולא רק אנשי חברון, לארבעים ושבע שנים לחיות בלי מלחמה, בלי שום צרה, ולא הי' להם שום עונש, למה? מפני שכבדו! רואים עד כמה זה גדול דבר זה לכבד!

[ובמאמר המוסגר, העירני ידידי היקר הרב יאיר אשקלון שליט"א לפי האבן עזרא ובעלי התוס', וכ"כ רש"י ביהושע סופ"ד וברד"ק שקרית "ארבע" זה שם אדם, ע"ש.]

ואם היה אדם ח"ו טובע בנהר והיו אומרים לו להציל, מי לא היה רץ להציל?! וכ"ש להציל נפשות ברוחניות, וכאן כל רגע ורגע ואפי' קצת זמן! שמקדיש אברך ומתעסק בילדים האלה, שהם צריכים באמת עזרה, זה ממש הצלת נפשות. ובודאי שהקב"ה יעזור לכולכם שתצליחו, ותזכו באמת שתוציאו יקר מזולל, וכלל ישראל יתברך בעוד ילדים שיהיו עובדי ה' כרצון הקב"ה. ותתברכו כולכם בכל טוב, ע"כ.

וקיצר רבנו בדבריו, היות שראה שהשעה מתאחרת, ויאחר להגיע לשיעורו השבועי, של האברכים היקרים מ"כולל פוניבז", ואחרי השיעור בבית, אמר את המשך הדברים, שהכין לומר בכינוס. וכך אמר: חז"ל אומרים (ב"מ דף פ"ה ע"א) כל המלמד את בן עם הארץ תורה, אפי' הקב"ה גוזר גזירה מבטלה בשבילו, שנאמר ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה. ופרש"י יקר מזולל ת"ח מעם הארץ. וכתב המהרש"א שגודל מעלתו היא משום שלפי גזירתו לא יהיה בן עם הארץ בעל תורה, דכל המוליד בדומה הוא מוליד, אבל הלומד עמו מבטל טבעו וגזרתו, זוכה ג"כ שהקב"ה מבטל גזרתו בשבילו, כמ"ש כפי תהיה כפרש"י בספר ירמיה שאני גוזר גזירה ואתה מבטלה ע"ש.

ולכא' אינו מובן דבשלמא ת"ח זה מעלה שיש באדם, ושייך שיעבור מהאב לבנו, וכדתנן באבות "שאינה ירושה לך" ומשמע שהיה סברא שירש כיון שיש מה לרשת ומ"מ אינה ירושה. אבל ע"ה הרי אי"ז דבר חיובי אלא הוא רק חסרון לימוד, ומה צריך לרשת מאביו, הרי גם הוא אם לא ילמד ממילא יהיה ע"ה. אמנם ברש"י בירמיה ראיתי שפירש ואם תוציא יקר מזולל אם תוציא הגון מאדם "רשע" שתחזירו למוטב. ומצינו כן בכמה מקומות שעם הארץ הכונה היא לרשע, וא"כ בזה שייך מש"כ המהרש"א דמהפך את הטבע מרשע להגון, ומוודד לו הקב"ה מדה במדה שמהפך לו את הגזרה שגזר.

ולדאבונינו יש כאלה שהוריהם באמת רשעים! יש חילוניים, ויש כאלה שהם סתם רשעים. וזה הצלה גדולה להציל כזה ילד. אלא שזה לא דבר פשוט להציל כזה ילד. ועד כדי כך אומרים חז"ל עליו שזוכה להיות "כפי" כפיו של הקב"ה.

והנה חז"ל אומרים במקום אחר צדיק גוזר והקב"ה מקיים. וא"כ מה המעלה המיוחדת במלמד בן ע"ה תורה הרי כל צדיק הוא כך. דבודאי לא מדובר כאן ברשע כי מי שהוא מחלל שבת אף אם ילמד את בן חבירו תורה לא יזכה להיות "כפי תהיה", ועל כרחך שהוא צדיק, וא"כ מה צריך לזה שמלמד את בן חבירו תורה, אך התירוץ הוא שזה הכל מדרגות. דאי"ז פשוט כ"כ להיות בדרגה שהקב"ה גוזר גזירה והוא מבטלה. וגם אחרי שזוכה, לכפי' תהיה, זה ג"כ לא כ"כ פשוט, ומדרגות מדרגות יש בזה.

ובגמ' שם מובא איקלע רבי לאתרי' דר' טרפון אמר להו יש לו בן לאותו צדיק שהיה מקפח את בניו, אמרו לו בן אין לו בן בת יש לו כו'. אתיוהו לקמיה אמר ליה אי הדרת בך יהבנא לך ברתאי הדר ביה וכו'. ופריך ולמה ליה כולי האי? ופרש"י למה ליה כולי האי לחזור על בני אחרים לשאול אם יש לו בן, ומשני דאמר רב יהודה אמר רב וכו' כל המלמד את בן חבירו תורה זוכה ויושב בישיבה של מעלה וכו'. ואינו מובן לכא' מה הקושיא למה ליה כולי האי, למה שלא יעשה את זה להציל נפש מישראל להחזירה למקורה, וכי דבר קטן הוא?

אך האמת היא כי אמנם היום לא מבקשים מאברך רק ללמוד שעה בשבוע. אבל מה עשה רבינו הקדוש, הרי לקח ילד עם הארץ שהיה שקוע בטומאה ועשה ממנו ת"ח. ולא נזכר שלקח בשבילו מלמד, אלא לקח אותו בעצמו ולמד אתו א"ב, חומש, תנ"ך, מקרא, משנה, גמרא, עד שעשה ממנו תנא! וזה כבר קושיא למה לי כולי האי, עמל וטורח כ"כ הרבה בשבילו? וע"ז מביאה הגמ' כמה גודל מעלתו שזוכה ויושב בישיבה של מעלה, רואים מה שהיו עושים פעם, שהיו עושים מילד שאין בו כלום עד שיהא תנא. זה דרגה!

השדי חמד כותב שהיה בתקופה ברוסיה בעיירה שהיו בה כולם עמי הארצות גדולים מאד, ובקושי הצליח לאסוף כמה ילדים ולמד אתם א"ב חומש וכו'. והיה אחד שהגיע לדרגה שכבר יכול ללמוד גמרא, ושלח השדי חמד מכתב לר' יצחק אלחנן שכיון שטרח והצליח שידע כבר ללמוד גמ' ובעיירה זו אין מקום שיוכל ללמוד שם. רוצה שר' יצחק אלחנן יראה שיכנס לישיבה שיוכל ללמוד.

השדי חמד היה אדם גדול, וישב עם ילד ולמד אתו עד שיוכל ללמוד גמרא, ואי"ז עבודה פשוטה כ"כ, ומסתמא זה עבודה של שנים, בכל זאת הקדיש מזמנו להיות מלמד דרדקי, ובאחד מהם הצליח שידע כבר ללמוד גמרא. רואים מה זה, תלמיד חכם כזה גדול הקדיש מזמנו ללמוד עם ילדים א"ב וכל מה שצריך עד שיוכלו ללמוד גמרא. איזה דבר גדול הוא זה! וזה כמו קושית הגמ' ולמה לי כולי האי?!

ובדומה לזה מביאה הגמ' מעשה בברי' דר' אלעזר ב"ר שמעון שלמדוהו תורה עד שהיה לתנא ע"ש באורך. ומבואר ברש"י שהיו מחזרין לשאול אם יש להם בן ולא שבאו לבקש מרבי שילמד אתו... ע"כ.

יהיו הדברים לע"נ אדם יקר שכמותו, שזכה להעמיד "הרבה תלמידי חכמים" ע"י טרחתו ויגיעתו לחבר בין אברכים לתלמידים וכו', ולעודד עם פרסים וכדו', שכרו כפול מן השמים לנצח. המקום ינחם את משפחתו היקרה, בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

אנני תפלה - מכבדי אנכז

סח מרן פוסק הדור הגר"י זילברשטיין שליט"א, כי רשכבה"ג מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל אמר אחר הפיגוע שהיה בעיצומו של ליל הסדר במלון 'פארק' בנתניה, ונהרגו שם באמצע אמירת ההגדה 32 יהודים הי"ד, שיש להתעורר בנתינת כבוד להשם. ולמשל אם התפילה מתחילה בשבע, צריך להגיע כבר "ברבע לשבע", מתעטפים בטלית ובתפילין, ואומרים ברכות השחר וקרבות, וזה מכבדי אנכז, כפשוטו ממש. וכך זכינו לראות שנים רבות, את רבנו, שהי' מקפיד תמיד לבוא לבית הכנסת, גם למנחה או מעריב, כעשרה רגעים "לפני הזמן". והי' יושב במקומו, ואומר תהלים, או אגרת הרמב"ן.

"אוהבים דבריה"

טלטול פלאי שלא יעיר

פלאפון דלוק בשבת, שיש בו שעון מעורר, לשעות מוקדמות, והצלצול יפריע לישון, האם מותר להוציאו מהחדר, כדי כלי שמלאכתו לאיסור, לצורך מקומו, או לא. אמר מו"ר הגאון רבי יהודה ארי' הלוי דינר שליט"א שפל' רגיל, שלא מקפידים אם ילדים משחקים בו, שרי. [ולא מדבר על מכשירים, שאסרו חכמי ישראל, שהם מוקצה גם ב"כל ימות השבוע"].

"שיחו בנפלאותיו" - מסדרים "משמים"

לפני כשתים עשרה שנה, כשעמדנו להו"ל - בהוראת רבינו, את הקונטרס "בזכות האמונה", ביום האחרון שהיה אמור להיכנס לדפוס, סיבבו מן השמים באופן מופלא שתבוא לידי הערה אחת ששינה רבינו לפני הרבה שנים, תירוץ שאמר באחת הדרשות. וכשראינו השגחה מיוחדת לכל פרט! הרגשנו כמה חביבין מילי בשמיא...

לתרומות להפצת הגליון השבועי וכן לקבלת הגליון ניתן לפנות למס' 055-7600953

או למייל לאורו נלך s31626532@gmail.com וכן ניתן להשיג את הגליון מודפס ברש"י 14 קומה ב' ליד הדלת

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלוחה 6.